

Republika Srbija
VRHOVNI KASACIONI SUD
Rev 871/10
24.02.2011. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni kasacioni sud, u veću sastavljenom od sudija: Snežane Andrejević, predsednika veća, Sonje Brkić i Mirjane Đerasimović, članova veća, u parnici tužioca Republike Srbije, čiji je zakonski zastupnik Republički javni pravobranilac, protiv tuženih Zemljoradničke zadruge M. iz M., koju zastupa P.L., advokat iz K. i D.D. iz M., čiji je punomoćnik P.L., advokat iz K., radi utvrđenja ništavosti ugovora, odlučujući o reviziji tužioca, izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Zrenjaninu Gž br.1899/08 od 19.02.2009. godine, u sednici održanoj 24.02.2011. godine, doneo je

P R E S U D U

ODBIJA SE kao neosnovana revizija tužioca izjavljena protiv presude Okružnog suda u Zrenjaninu Gž br.1899/09 od 19.02.2009. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Okružnog suda u Zrenjaninu Gž br.1899/08 od 19.02.2009. godine odbijena je kao neosnovana žalba tužioca Republike Srbije i potvrđena presuda Opštinskog suda u Kikindi P br. ... od 17.09.2008. godine kojom je odbijen tužbeni zahtev za utvrđenje ništavosti ugovora o kupoprodaji zaključenog između tužene Zemljoradničke zadruge M. kao prodavca s jedne strane i tuženog D.D. iz M. kao kupca s druge strane, dana 17.04.2006. godine, overenog pred Opštinskim sudom u Kikindi, pod Ov br. ... od 05.05.2006. godine, te je obavezan tužilac da tuženima na ime parničnih troškova isplati svakom po 205.250,00 dinara sa zakonskom zateznom kamatom na te iznose počev od 17.09.2008. godine.

Protiv pravosnažne presude donesene u drugom stepenu tužilac Republika Srbija je blagovremeno, izjavila reviziju zbog pogrešne primene materijalnog prava.

Ispitujući pobijanu presudu na osnovu člana 399. Zakona o parničnom postupku - ZPP ("Službeni glasnik RS", broj 125/04), koji se primenjuje na osnovu odredbe člana 55. stav 2. Zakona o izmenama i dopunama Zakona o parničnom postupku ("Službeni glasnik RS", broj 111/09), budući da je revizija protiv navedene drugostepene presude izjavljena pre 29.12.2009. godine, Vrhovni kasacioni sud je utvrdio da revizija tužioca nije osnovana.

U postupku nije učinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz člana 361. stav 2. tačka 9. ZPP, na koju revizijski sud pazi po službenoj dužnosti.

Prema utvrđenom činjeničnom stanju, tužena Zemljoradnička zadruga M. je poljoprivredno zemljište, kao zadružnu zemlju dobilo u postupku povraćaja zadružne zemlje od Društvenog preduzeća M. Zemljište je dobijeno na osnovu zaključenog sudskog poravnanja pred Opštinskim sudom u Kikindi 24.12.1996. godine, a rešenjem Opštinskog suda u Kikindi Dn br. ... od 13.02.1997. godine, na osnovu tog poravnanja, na određenim parcelama uknjiženo je pravo korišćenja u korist Zemljoradničke zadruge M. Potom je rešenjem Opštinskog suda u Kikindi Dn br. ... od 04.04.2006. godine na osnovu tog poravnanja i Zakona o zadrugama uknjiženo pravo svojine na parcelama u korist tužene Zemljoradničke zadruge M. Tužena Zemljoradnička zadruga M. je na osnovu odluke organa upravljanja Zadruga oglasila prodaju ovih nepokretnosti i posle održane licitacije nepokretnosti su neposrednom pogodbom prodate tuženom D.D. Zatim je zaključen pismeni ugovor o kupoprodaji 17.04.2006.

godine koji je potvrđen pred Opštinskim sudom u Kikindi pod Ož br. ... od 05.05.2006. godine. Tuženi D.D. isplatio je kupoprodajnu cenu, platio je porez na promet i uknjižio se kao vlasnik na ovim nepokretnostima na osnovu rešenja Opštinskog suda u Kikindi Dn br. ... od 17.10.2006. godine.

Imajući u vidu ovako utvrđeno činjenično stanje pravilno su nižestepeni sudovi odbili tužbeni zahtev.

Odredbom člana 1. stav 1. Zakonu o načinu i uslovima vraćanja imovine stečene radom i poslovanjem zadruga i zadrugara posle 01. jula 1953. godine ("Službeni glasnik SRS" broj 46/90) propisano je da imovina stečena radom i poslovanjem zadruga i zadrugara posle 01. jula 1953. godine, koja je organizacionim, odnosno statusnim promenama preneti bez naknade drugim korisnicima na osnovu dokumentovanog zahteva biće vraćena tim zadrugama, odnosno njihovim pravnim sledbenicima, na način i pod uslovima utvrđenim ovim zakonom.

Po oceni Vrhovnog kasacionog suda u konkretnom slučaju zemljište koje je bilo u društvenoj svojini stečeno je poravnanjem zaključenim pred Opštinskim sudom u Kikindi 24.12.1996. godine u vanparničnom postupku, pokrenutom po službenoj dužnosti radi određivanja u sudskom postupku zemljišta koje se vraća po Zakonu o načinu i uslovima vraćanja imovine stečene radom i poslovanjem zadruga i zadrugara posle 01. jula 1953. godine u korist tužene Zemljoradničke zadruge M., tako da može prelaziti u druge oblike svojine. Samim tim tužena Zemljoradnička zadruga M. je mogla na osnovu pravnog posla - ugovora o kupoprodaji da ovim zemljištem raspolaže u korist tuženog D.D. Poravnanje koje su Zemljoradnička zadruga M. i tuženo Društveno preduzeće M. zaključili 24.12.1996. godine ima snagu pravosnažne sudske odluke, na osnovu koje je uknjiženo pravo korišćenja u korist Zemljoradničke zadruge M., a potom i pravo svojine, nije pobijano u sudskom postupku, pa je pravilan zaključak nižestepenih sudova da poravnanje proizvodi pravno dejstvo. Usled toga tuženi D.D. je savesni kupac poljoprivrednog zemljišta koje je stekao od tužene Zemljoradničke zadruge M. ugovorom o kupoprodaji koji su zaključili 2006. godine.

Odredbom člana 1. Zakona o uslovima i postupku pretvaranja društvene svojine u druge oblike svojine ("Službeni glasnik RS", br. 48/91, 75/91, 48/94, 51/94), propisano je da preduzeće samostalno odlučuje o pretvaranju društvene svojine sa kojom upravlja i raspolaže u druge oblike svojine, odnosno u organizovanju u mešovito ili privatno preduzeće, pod uslovima i na način utvrđenim ovim zakonom, dok je članom 5. propisano da se odredbe ovog zakona odnose i na zadrugu i drugi privredni subjekt, koji posluje sredstvima u društvenoj svojini. Članom 1. Zakona o pretvaranju društvene svojine na poljoprivrednom zemljištu u druge oblike svojine ("Službeni glasnik RS", broj 49/92) utvrđen je režim svojine na poljoprivrednom zemljištu, a to pitanje različito je regulisano zavisno od toga o kom pravnom osnovu je pravno lice steklo poljoprivredno zemljište u društvenoj svojini, pa je tako stavom 2. člana 1. propisano da poljoprivredno zemljište u društvenoj svojini, koje je pravno lice steklo na osnovu pravnog posla, kao sredstvo za proizvodnju, je društveni kapital tog preduzeća. Ove odredbe se ne primenjuju obzirom da vraćanje zemljišta određeno sudskim poravnanjem, koje ima snagu izvršne isprave i proizvodi pravno dejstvo zato što imovina u vlasništvu zemljoradničke zadruge ne podleže posebnom režimu prometa nepokretnosti, koji je regulisan Zakonom o sredstvima u svojini Republike Srbije.

Stoga su neosnovani revizijski navodi tužioca o pogrešnoj primeni materijalnog prava.

Iz navedenih razloga, Vrhovni kasacioni sud je odlučio kao u izreci presude na osnovu člana 405. stav 1. ZPP, bez detaljnog obrazlaganja revizijske odluke u smislu člana 405. stav 2. ZPP, budući da se u reviziji ponavljaju žalbeni razlozi koje je drugostepeni sud pravilno ocenio, a obrazlaganjem revizijske odluke ne bi se postiglo ni novo tumačenje prava.

Predsednik veća - sudija

Snežana Andrejević, s.r.